

T.C.
ANKARA

12. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/216

KARAR NO : 2013/1290

DAVACI : Pakize BOZKURT

VEKİLİ : Av. Dilek ATAĞ

Bayındır 2 Sokak, No:46 Kızılay/ANKARA

DAVALI : Milli Eğitim Bakanlığı /ANKARA

VEKİLİ : Hukuk Müşaviri Saadet YILDIRIM - Aynı adreste

DAVANIN ÖZETİ : Felsefe öğretmeni olarak görev yapmakta iken eş durumu mazereti sebebiyle hizmet sınıfı değiştirilmek suretiyle Genel İdare Hizmetleri Sınıfında Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne memur olarak atanan davacının, felsefe öğretmenliği görevine tekrar atanmak istemiyle yapmış olduğu başvurunun reddine dair işlemin; Genel İdari Hizmetleri Sınıfına yapılan atamasını, içinde bırakıldığı zor durumdan kurtulmak ve aile bütünlüğünü sağlamak maksadıyla kabul etmek zorunda kaldığı, Anayasanın 41. maddesine göre Devletin ailenin bütünlüğünü sağlamakla mükellef olduğu, eş durumu özrüne dayanarak yapmış olduğu başvurusunun kadro durumuna bakılmaksızın kabul edilmesi gerektiği iddiasıyla iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 37. ve 38. maddeleri ile Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca tesis olunan dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu belirtilerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 12. İdare Mahkemesince, dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava; felsefe öğretmeni olarak görev yapmakta iken eş durumu mazereti sebebiyle hizmet sınıfı değiştirilmek suretiyle Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne memur olarak atanan davacının, felsefe öğretmenliği görevine tekrar atamasının yapılması istemiyle yapmış olduğu başvurunun reddine dair işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 37. maddesinin 5. fıkrasında, "Özüre dayalı yer değiştirme istekleri hizmet puanı sıralamasındaki yetersizlik sonucu yerine getirilemeyenlere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 72. maddesi kapsamına girenlerin hakları saklı kalmak kaydıyla, istekleri hâlinde istekte buldukları yere atanmaya hak kazanıncaya kadar, aylıksız izin verilebilir." hükmü yer almaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 72. maddesinin birinci fıkrasında, "Kurumlarda yer değiştirme suretiyle atanmalar; hizmetlerin gereklerine, özelliklerine, Türkiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel ve ulaşım şartları yönünden benzerlik ve yakınlık gösteren iller gruplandırılarak tespit edilen bölgeler arasında adil ve dengeli bir sistem içinde yapılır."; **ikinci fıkrasında**, "Yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak memur olan diğer eşin de isteği halinde ataması, atamaya tabi tutulan memurun atandığı yere 74 ve 76. maddelerde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır."; **beşinci fıkrasında ise**, "Memurların atanamayacakları yerler ve bu yerlerdeki görevler ile kurumların özellik arz eden görevlerine atanabilmeleri için hangi kademelerde ne kadar hizmet etmeleri gerektiği ve yer değiştirme ile ilgili atama esasları Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir. Kurumlar atamaya tabi olacak personeli için bu yönetmelik esaslarına göre Devlet Personel

T.C.

ANKARA

12. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/216

KARAR NO : 2013/1290

Başkanlığının görüşünü almak suretiyle bir personel ve atama planı hazırlar." hükmü yer almaktadır.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyet Anayasası'nın 17. maddesinde; Herkesin, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu, **41. maddesinde ise;** Ailenin, Türk toplumunun temeli olduğu, Devletin, ailenin huzur ve refahını sağlamak için gerekli tedbirleri alacağı ve teşkilatı kuracağı hükmüne yer verilmiştir.

Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına Dair Yönetmeliğinin 9. maddesinde, "Yer değiştirme suretiyle atanmalar, Devlet Memurlarının dengeli bir şekilde dağılımını sağlamak için öğrenimi, uzmanlığı, iş tecrübesi, mesleki bilgisi gibi özellikleri ile boş kadro durumu gözönünde bulundurularak kurumlarınca hazırlanan bir plan dahilinde yapılır.

Yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından, eş ve sağlık durumları ilgili kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak dikkate alınır.

Aynı kurumda çalışıp da her ikisi de yer değiştirmeye tabi olan eşlerden ast durumunda olanın görev yeri üst durumda olana bağlı olarak değiştirilir.

Farklı kurumlarda çalışıp da her ikisi de yer değiştirmeye tabi olan eşlerden unvan, kadro ve görev bakımından daha aşağıda bulunanın görev yeri yukarıda bulunana bağlı olarak değiştirilir.

Aynı veya farklı kurumlarda çalışıp da eşlerden birinin yer değiştirmeye veya bu yönetmelik hükümlerine göre yer değiştirmeye tabi olmaması hallerinde, yer değiştirmeye tabi olmayan veya özel yönetmeliklerine göre yer değiştirmeye tabi olan eşin görev ve unvanı ile hizmetin özelliği dikkate alınır. Bu yönetmelik hükümlerine göre zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan memurun, memur olan eşinin yer değiştirme talebi öncelikle yerine getirilir.

İlgili mevzuatı uyarınca zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı, mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı ve emniyet hizmetleri sınıfına giren memurlar, Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup subay ve astsubaylar, hakim ve savcılar ile bu Yönetmeliğin ek 1 inci maddesi kapsamına girenlerin görev süresiyle sınırlı olmak üzere, atandıkları yere, memur olan eşinin atanmasında mevzuatı uyarınca yürürlüğe konulan norm kadro sayılarına ilişkin hükümler uygulanmaz." hükmü getirilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin "Hizmet Sınıfının Değiştirilmesi" başlıklı 50. maddesinde, Öğretmenlik görevini yürütmesine engel olacak derecede bir hastalığa yakalanan öğretmenlerden görevlerini devamlı surette yapamayacakları tam teşekküllü hastanelerden verilen sağlık kurulu raporunda belirtilenler ile haklarında yapılan denetim ve soruşturma sonucunda yetersizliği nedeniyle öğretmenlik görevini yürütemeyeceği tespit edilenler ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda durumlarına uygun başka hizmet sınıflarına atanabilirler.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde, Öğretmenliğin, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olduğu, öğretmenlik mesleğinin; adaylık döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrıldığı kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 30.10.2012 tarih ve 46656 sayılı genelgesinde, " ... Yukarıda sayılan iller dışında mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı, emniyet hizmetleri sınıfına giren memurlar, Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup subay ve astsubaylar, hakim ve savcı olanlardan isteyenlerin, özür durumundan atanmak istedikleri illere, ilçe veya il milli eğitim müdürlüklerine genel idari hizmetleri sınıfı memur kadrolarına atanmaları, bu şekilde memur kadrolarına atanmaların, memur kadrolarına atandıkları ilde alanlarında öğretmen ihtiyacı oluşması halinde Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde belirtilen sınırlamalara bağlı kalınmaksızın alanlar itibariyle hizmet puanı en

12. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/216

KARAR NO : 2013/1290

fazla olandan başlamak suretiyle istekleri ve tercihleri dikkate alınmak suretiyle yeniden öğretmenliğe döndürülmelerine" ilişkin hususlara yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının Kocaeli İli, Kandıra İlçesi, İmam Hatip Lisesinde felsefe öğretmeni olarak görev yapmakta iken Kara Harp Okulunda sosyoloji bölüm başkanı olarak görev yapan üsteğmen eşi nedeniyle, 2012 Eylül ayı özür grubu il dışı alan değişikliği ile yerdeğiştirme başvurularında Ankara İli'ndeki okullara atanma isteminde bulunduğu, ancak il genelinde branşında açık pozisyon bulunmaması nedeniyle atamasının gerçekleşmediği, yine 2012 Ekim Özür Grubu İller Arası Becayış atamalarına başvurduğu, ancak puan yetersizliği nedeniyle atamasının gerçekleşmediği, bunun üzerine yukarıda yazılan Genelge hükmüne istinaden 11.10.2012 tarihli başvurusuyla eşinin çalıştığı yer olan Ankara İli'ne memur olarak atanma isteminde bulunması üzerine, hizmet sınıfı değiştirilmek suretiyle Genel İdari Hizmetleri Sınıfında Ankara İli, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne memur olarak atamasının gerçekleştiği, davacının 06.02.2013 tarihinde, tekrar öğretmenliğe atanması istemiyle yapmış olduğu başvurusunun reddi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, Milli Eğitim Bakanlığının internet sitesinde "Memurluğa Geçiş- Çok Acil" koduyla "13-17 Ağustos 2012 tarihleri arasında özür grubundan başvuruda bulunup ataması yapılmayan öğretmenlerin, eşinin ömrünün bulunduğu il, ilçe emrine memur olarak dönem sonuna kadar atanıp atanmayacaklarına ve memur olarak atanmak istemedikleri takdirde bundan sonra özür durumları ile ilgili herhangi bir işlem yapılmayacağı konusunda öğretmenlerin bilgilendirilerek dilekçe ile nüfus cüzdanı suretinin 11.10.2012 tarihi itibarıyla 18:00 kadar e-mail yoluyla acele gönderilmesi gerektiği" ne ilişkin ilanın yayınlandığı görülmektedir.

Uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile dava konusu işlemin ve bu işleme kadar olan hukuki ve fiili sürecin birlikte ele alınıp değerlendirilmesi gerekmektedir.

Öncelikle, toplumun temeli olan ailenin korunması ve refahı için Devlet tarafından gerekli tedbirlerin alınması Anayasal bir yükümlülüktür.

Diğer taraftan, 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 37. maddesinde; öze dayalı yer değiştirme isteği yerine getirilemeyenlerden 657 sayılı Kanunun 72. maddesi kapsamına girenlerin haklarının saklı tutulduğu belirtilmiştir. 652 sayılı KHK'nın atıfta bulunduğu 657 sayılı Kanunun 72. maddesi uyarınca da kurumların yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapacakları atamalarda aile biriminin muhafazası için gerekli tedbirlerin alınacağı ve yer değiştirme suretiyle atama esaslarının Yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına Dair Yönetmeliğinin 9. maddesinde; yer değiştirme suretiyle atamalarda, atanacak olan kamu görevlisinin öğrenimi ve uzmanlığının gözönünde bulundurulması temel ilke olarak belirlenmiştir. Anılan Yönetmeliğin aynı maddesinin son fıkrası uyarınca ise, ilgili mevzuatı uyarınca zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı, mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı ve emniyet hizmetleri sınıfına giren memurlar, Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup subay ve astsubaylar, hakim ve savcılar ile bu Yönetmeliğin ek 1. maddesi kapsamına girenlerin görev süresiyle sınırlı olmak üzere, atandıkları yere, memur olan eşinin atanmasında mevzuatı uyarınca yürürlüğe konulan norm kadro sayılarına ilişkin hükümler uygulanmayacaktır. Belirtilen kurallar gereğince, kurumların hizmet puanı veya kadro yetersizliği gibi mazeretler ileri sürerek zorunlu atamaya tabi personelin memur olan eşini atamama, hizmet sınıfının değiştirilmesi suretiyle atama veya ücretsiz izin almaya dolaylı olarak zorlama gibi bir yola başvuramayacakları ise tabidir.

T.C.

ANKARA

12. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/216

KARAR NO : 2013/1290

Öte yandan; öğretmenlik mesleğinin, özel bir ihtisası gerektiren kariyer bir meslek olduğunu da vurgulamak gerekmektedir. Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına Dair Yönetmeliğinin 9. maddesinde; öğrenim ve uzmanlığın yer değiştirme suretiyle atamalarda gözönünde bulundurulması gereken temel ilkelerden olduğu belirtilmiştir. Kamu görevlilerinin özel koşullarına göre verimliliklerinin en yüksek olduğu ve hizmetlerinden en yüksek oranda yararlanılacak bir biçimde çalıştırılmaları kamu yararına daha uygun düşmekte ve kamu hizmetinden beklenen fayda da bu sayede artmaktadır. Kamu görevlilerinin, gördüğü eğitime uygun ve istediği bir alanda çalışması sayesinde maddi ve manevi varlığının gelişmesini daha iyi tamamlayabilmektedirler.

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin 50. maddesi uyarınca, hizmet sınıfının değiştirilmesi sınırlı olarak sayılan durumlarda uygulanabilmektedir. Yönetmeliğin anılan hükmü uyarınca ancak, öğretmenlik görevini yürütmesine engel olacak derecede bir hastalığa yakalanan öğretmenlerden görevlerini devamlı surette yapamayacakları tam teşekküllü hastanelerden verilen sağlık kurulu raporunda belirtilenler ile haklarında yapılan denetim ve soruşturma sonucunda yetersizliği nedeniyle öğretmenlik görevini yürütemeyeceği tespit edilenler için hizmet sınıfının değiştirilmesi suretiyle atamaya cevaz verilmektedir.

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, davacının Kocaeli İli'nden eş durumu nedeniyle Ankara İli'ne atanma istemiyle başlayan sürecin bir bütün olarak hukuki değerlendirilmesi yapıldığında;

Öncelikle, davacının zorunlu yer değiştirmeye tabi ve Ankara İlinde bulunan Kara Harp Okulunda öğretim üyesi subay olarak görev yapan eşi nedeniyle 2012 Eylül ayı özür grubu yer değiştirme başvurularında Ankara İli'ndeki okullara atanma isteminin Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına Dair Yönetmeliğin 9. maddesi uyarınca norm kadro durumu yahut hizmet puanı gibi hususlar dikkate alınmaksızın, istemi doğrultusunda kabul edilmesi gerekmekte iken, açık pozisyon bulunmadığı öne sürülerek başvurusunun reddedilmesi, belirtilen Yönetmelik hükmüne aykırılık arz etmektedir.

Öte yandan, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin 50. maddesi uyarınca, hizmet sınıfının değiştirilmesi suretiyle atama, maddede sınırlı olarak sayılan durumlarda uygulanabilecektir. Bu haller, öğretmenlik görevini yürütmesine engel olacak derecede bir hastalığa yakalanan öğretmenlerden görevlerini devamlı surette yapamayacakları tam teşekküllü hastanelerden verilen sağlık kurulu raporunda belirtilmesi ile haklarında yapılan denetim ve soruşturma sonucunda yetersizliği nedeniyle öğretmenlik görevini yürütemeyeceği tespit edilmesi halleridir. Davacının başvurusu neticesinde eş durumu özrü nedeniyle hizmet sınıfının değiştirilmek suretiyle, genel idari hizmetleri sınıfında Ankara İli, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne memur olarak atanmış olması, Yönetmeliğinin 50. maddesinde sayılan durumlarla örtüşmediğinden, bu yönüyle de söz konusu atama işlemi hukuka aykırıdır.

Diğer taraftan, davacının 2012 Ekim ayında hizmet sınıfının değiştirilmesi suretiyle eşinin bulunduğu Ankara İli'ne atanma istemiyle başvurusunun bulunduğu ileri sürülebilir ise de, yukarıda metnine yer verilen ilanda bundan sonra özür durumları ile ilgili herhangi bir işlem yapılmayacağı belirtildiğinden, anılan başvurunun aile bütünlüğünü korumak maksadıyla, zorlamaya dayalı olarak tesis edildiği, bu nedenle davacının zorunlu atamaya tabi personel olan eşi ile bir arada olma ve birlikte yaşama seçeneği ile eğitimini aldığı alanda öğretmen olarak görev yapma seçeneklerinden birisine karar verme durumu ile karşı karşıya bırakıldığı, kamu görevlisinin Anayasadaki aile bütünlüğü ilkesi dikkate alındığında, eş-iş ikileminde bir seçime zorlanması karşısında hizmet sınıfını kendi iradesi ile değiştirdiğinden bahsedilemeyeceği,

T.C.
ANKARA

12. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/216

KARAR NO : 2013/1290

anılan şartlar altında yapılan başvuru sonucu tesis edilen hizmet sınıfı değişikliği işlemi hukuka aykırı olduğundan, bu hukuka aykırılığın idare tarafından düzeltilmesinin, Anayasanın 2. maddesinde yer verilen hukuk devleti ilkesinin bir gereği olduğu sonucuna varılmıştır.

Belirilen açıklamalar karşısında, öğretmenlik mesleğinin özel bir ihtisası gerektiren kariyer bir meslek olduğu, Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına Dair Yönetmeliğin 9. maddesinde, öğrenim ve uzmanlığın yer değiştirme suretiyle atamalarda gözönünde bulundurulması gereken temel ilkelerden olduğu, kamu görevlilerinin özel koşullarına göre verimliliklerinin en yüksek olduğu ve hizmetlerinden en yüksek oranda yararlanılacak bir biçimde çalıştırılmalarının kamu yararına daha uygun düştüğü ve kamu hizmetinden beklenen faydanın da bu sayede arttığı, kamu görevlilerinin, gördüğü eğitime uygun alanda çalışması sayesinde maddi ve manevi varlığının gelişmesini daha iyi tamamlayabileceği, toplumun temeli olan ailenin korunması ve refahı için Devlet tarafından gerekli tedbirlerin alınması Anayasal bir yükümlülük olduğu hususları birlikte dikkate alındığında, davacının tekrar öğretmenliğe atanma istemiyle yapmış olduğu başvurusunun reddine dair işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 222,45 TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 660,00 TL vekalet ücretinin davalı idarece davacıya verilmesine, bu kararın kesinleşmesinden sonra posta ücreti avansından artan miktarın davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere, 20/06/2013 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan
YÜKSEL SARICA
37794

Üye
VEDAT YILDIRIM
101712

Üye
ABDULLAH ÇELİK
41511

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı :	24,30 TL
Karar Harcı :	24,30 TL
Y.D. Harcı :	40,00 TL
Y.D. İtiraz Harcı :	66,10 TL
Vekalet Harcı :	3,75 TL
Posta Gideri :	64,00 TL
TOPLAM :	222,45 TL

